



Publicerad 29 november 2008 kl. 04:00

## Ordlekslust med underskruv

BARNBOKEN. Slående med Lotta Geffenblads konstnärskap är det skiftande temperamentet, hennes böcker och filmer rör sig över ett brett spektra av uttryck och stämningar: från det corny i kaninerna Prick och Fläcks strumarunda ögon, knubbigt kobenta kroppar och jätteframtänder till den mjuka värmen i de känslofyllda berättelserna om Aston i hans helt förmänskligade hundliv. Där är ögonen bruna och snälla, pannorna bekymrat rynkade.

Prisbelönta *Astons stenar* (2005) som skildrade barnets lust att samla och omhänderta gick rakt in i hjärtat hos en stor publik, likaså den ljuvliga animerade filmen bygd på boken. *Astons presenter* är lika inklämmande, lika laddad med igenkänning.



Hemma från dagis i snuvig väntan – kolla hur fuktsvarta nostippen glöder, aj aj – på att hans födelsedag snart ska infalla gör Aston egna paket – allt går att slå in! Ibland blir det saker som behövs på momangen, som är rätt jobbigt att behöva packa upp först, till exempel saltkaret när pappa lagar mat eller hela toastolen för en kissnödig mamma. Men föräldrarna hanterar precis som stensamlandet denna nya mani avspänt och fint.

Textligt bjuder Lotta Geffenblad på lika delar lugn och humor plus språkkänslighet och ordlekslust med underskruv och dubbeltidigheter som aldrig blir vass ironi. Hennes arbete med film smittar av sig till böckerna – och vice versa. Varje situation utvecklas i lugn takt i flera sekvenser där läsaren verkligen hinner känna in de starka stämningar böckerna om Aston förmedlar. Samtidigt äger de pastellmjuka bruntonade illustrationerna en stark rörlighet, man väntar sig nästan att se en arm sträckas ut eller ett steg tas, ett drag som i Geffenblads filmer utvecklas fullt ut. Bilderna har ett flerdimensionellt djup med välbyggda kontraster mellan bakgrund, detaljer och figurer, som ett scenrum med rekvisita och skådespelare.

Och precis som på teatern eller i filmen är det gestalternas fullkomliga närvaro i berättelsen, deras samspel, blickar och kroppsspråk, som är avgörande för att skapa den intensitet som trots – eller tack vare? – det låga tempot fångslar läsaren fullkomligt. Bakom uttrycket ligger en momentrik process med collage; teckningar med tjocka kritstreckskonturer, modeller, dockor, foto och inklippta femtiotalprodukter som bidrar till retrokänslan – ett riktigt hantverk!

Prick och Fläck har en snabbare tillkomsttakt, *Prick och Fläck ser stjärnor* är den sjätte i serien som nu också börjat översättas, bland annat till norska och ryska. Att jobba parallellt med flera media är en i tiden stark melodi, liksom att uppmuntra till interaktivitet: *Prick och Fläck snöar in* finns precis som *Astons stenar* som animerad kortfilm, och böckerna har en avslutande att-göra-del, här tips på hur man kan göra en stjärnkikare och enkla fakta om himlakropparna. De könsbestämda kaninvarselerna går också att köpa eller ladda ner själv som klippdockor tillsammans med olika kläduppsättningar. Vem ska vara prinsessa – Prick eller Fläck? Båda? Och vem ska vara Batman?

Det är kul att försöka lura ut om de är killar eller tjejer, inga insnöade argument duger, och man ställs inför sin egen frustration att absolut vilja sortera och benämna. Att man ser det man vill se och att gamla invanda mönster faktiskt kan rubbas signaleras här när Prick och Fläck kollar stjärnbilderna och hittar både kaniner och fjärilar.

Tidigare har Prick och Fläck i de situationskomiska små dramerna som påminner om paret Landströms Bu och Bä-serie bland annat bakat och tandtrollat och picknickat. Alltid alldeles jämbördigt, här sitter en av dem på en cool motorcykel, den andra bär verktygslådan och de är lika skraja för den grönlysande utomjording som kommer flygande i ett, prickigt förstås, tefat från Royal Copenhagen. Fast det är Prick som lyfter hammaren... Porslinsstämpeln under tefatet är en oemotståndlig detalj, som bokens sista bild sedan knyter an till, lätt att missa för textinriktad vuxenläsare. Kolla också bilddetaljer som öronens samklang med situationen och tyd rymdvarelsens språk: KCAT! !ÅDJEH.

Ansvarig utgivare: Sören Karlsson